

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
Langusova ulica 4
1000 Ljubljana
E-naslov: gp.mope@gov.si

11. 9. 2025

PRIPOMBE NA OSNUTEK PREDPISA: Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolje

Povezava do osnutka: <https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=18005&lang=si>

Št. evidence vladnega akta: 2025-2570-0038

Datum objave: 30. 7. 2025

Rok za sprejem mnenj in pripomb: 15. 9. 2025

PRIPOMBE NA OSNUTEK PREDPISA

Prebivalci Slovenije smo šokirani nad dejstvom, da po dveh letih, odkar je Ustavno sodišče prepoznalo način sprejemanja Uredbe, kakršnega je izvedlo Ministrstvo za okolje in prostor leta 2017 in 2018 kot neustaven, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (MOPE) javnosti ponovno na enako sporen način vsiljuje praktično enako nekakovosten, še bolj zdravju škodljiv predlog uredbe.

V zadnjih nekaj letih je bilo objavljenih več mednarodnih dokumentov s področja okoljskega hrupa, ki povzemajo rezultate širokih raziskav in ugotovljenih škodljivih učinkov okoljskega hrupa na zdravje ljudi, npr. Smernice na področju okoljskega hrupa, ki jih je izdala Svetovna zdravstvena organizacija leta 2018 (dostopne so na povezavi <https://www.who.int/europe/publications/i/item/9789289053563>), poročilo o že doslej uspešni uporabi teh smernic v različnih EU državah (seveda ne v Sloveniji!) iz leta 2023, to poročilo je dostopno na: <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/369233/WHO-EURO-2023-7658-47425-69687-eng.pdf?sequence=3> in letošnje poročilo Evropske agencije za okolje (EEA, dostopno na: <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/environmental-noise-in-europe-2025>), ob njem je posebej objavljen tudi povzetek za pripravljalce politik in predpisov (Summary for policy makers).

Z vidika vseh teh novih spoznanj, od številnih zdravstvenih posledic do znatnih ekonomskih, je povsem nesprejemljivo, da je MOPE pripravo uredbe poveril isti ekipi (Tone Kvasič in Tanja Bolte), ki je že pred leti dokazala, da nima niti ustreznih kompetenc niti pripravljenosti za izdelavo ustreznega, družbeno sprejemljivega predpisa s področja varovanja zdravja pred okoljskim hrupom. Tudi Komisija za preprečevanje korupcije je takrat prepoznala korupcijska tveganja v povezavi s tem predpisom.

Pripombe na Uredbo 2025

1. Tako kot leta 2017 tudi letošnji predlog Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolje (Uredba) ni obrazložen. Predlogu predpisa je sicer dodana t.i. Obrazložitev v uvodnem delu, vendar slednja služi le naštevanju in opisu vsebin v posameznih členih Uredbe, ne pa njihovi obrazložitvi, npr. zakaj je bila izbrana takšna rešitev (npr. za hrup letalskega prometa) itd. Prav tako ob predpisu niso predstavljene strokovne podlage, iz katerih bi bilo lahko razumljivo, od kot odločitve za predlagane rešitve. Ob predlogu tudi niso podane možne alternativne rešitve. Javnost pri pripravi predpisa ne more učinkovito in informirano sodelovati, če niso obrazložene posamezne rešitve in razlogi zanje ali pa priložene npr. že omenjene strokovne podlage, ki bi to pojasnjevale.
2. Nikjer v objavljenem predlogu niso navedeni razlogi, zakaj je potrebno sprejeti nov predpis (glede na Uredbo iz 2005), kar prav tako onemogoča učinkovito sodelovanje javnosti.
3. Uredba, ki naj bi bila v osnovi namenjena varovanju pred prekomernim obremenjevanjem z okoljskim hrupom niti v eni točki ne upošteva novih spoznanj o škodljivih posledicah tovrstnega obremenjevanja za zdravje ljudi. Svetovna zdravstvena organizacija na osnovi utemeljenih analiz in raziskav povsem nedvoumno predstavlja, katere so tiste vrednosti hrupa, pri katerih še ni posledic za zdravje in te vrednosti so drastično nižje, kot jih dovoljuje Uredba. To je tudi v nasprotju z načelom previdnosti (10. člen ZVO-2) in načelom preventive (9. člen ZVO-2).
4. Predlagane, izjemno visoke mejne vrednosti so določene popolnoma arbitrarno, brez pojasnila, zakaj, ter tako ne omogočajo učinkovitega sodelovanja javnosti.
5. Predlagane mejne vrednosti in izjeme, ki dopuščajo in legalizirajo povečevanje obremenjevanja, so s tem tudi v direktnem nasprotju z namenom in cilji ZVO-2 (4. člen).
6. Iz omejitev so arbitrarno in brez obrazložitve izvzete ceste z manj kot 1 milijonom vozil letnega prometa. Takšna definicija je povsem poljubna in nestrokovna, saj je cestni hrup eden najpogostejših virov hrupa, ki ga čutimo in doživljamo ter se ga z definicijo ne da kar »ukiniti«. Namesto, da bi tako kot v drugih EU državah MOPE pripravljalo ukrepe za zaščito prebivalcev, problem okoljskega hrupa rešuje tako, da pomembne vire hrupa kar zanika in hkrati dramatično zvišuje dovoljene obremenitve.
7. Gradbiščem je omogočena posebna obravnava, ne glede na siceršnje stopnje varstva pred hrupom in to brez časovne omejitve – zopet brez pojasnila ali utemeljitve, zakaj. Hrup iz gradbišč ogroža zdravje prav tako kot drugi viri hrupa, zato ni prav nobenega opravičila za drugačno obravnavo, razen koristi in dobičkov investorjev, seveda na račun javne zdravstvene blagajne.
8. Tako kot leta 2017 tudi letos pred javno objavo Uredbe ni bila narejena presoja vplivov na zdravje, tako da bi se javnost s posledicami predlaganih sprememb lahko celovito seznanila in imela možnost v postopku informirano sodelovati.

9. Z ignoriranjem določil o sodelovanju javnosti in ignoriranjem odločitev Ustavnega sodišča (US) pri pripravi predpisa MOPE povzroča velikanske družbene stroške. Zaradi nepredvidljivega pravnega okvira imajo velike neposredne stroške tudi investitorji. Nedopustno je, da MOPE ponavlja vse napake iz postopka leta 2017 in da postopek sprejemanja predpisa spet vodijo isti ljudje, ki so že dokazano (odločba US) leta 2017 postopek vodili nezakonito!

Predlagamo, da se obstoječi predlog predpisa umakne ter se bodisi uveljavi Uredbo iz leta 2005 ali pa se na strokoven in zakonit način pristopi k pripravi nove Uredbe tako, da:

- se pripravijo strokovne podlage, ki bodo upoštevale najnovejše smernice in spoznanja znanosti (WHO, EEA,..) o škodi, ki jo povzroča okoljski hrup ter o tem, katere so sprejemljive ravni hrupa,
- se pripravi študija o vplivu predlaganih rešitev na zdravje prebivalstva,
- se pripravijo alternativne rešitve,
- se na podlagi prej navedenih ugotovitev pripravi nov predlog, ki bo upošteval cilje ZVO-2 in mejne vrednosti določal na ravneh, ki ne bodo imele škodljivega vpliva na zdravje, za obstoječa preseganja pa predpisal načine in časovnice za njihovo zmanjšanje,
- se nov predlog ponovno predstavi javnosti, skupaj z vsemi prej naštetimi dokumenti in se omogoči široko razpravo z javno obravnavo, da lahko skupaj najdemo boljše rešitve.

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo

Langusova ulica 4

1000 Ljubljana

E-naslov: gp.mope@gov.si

11. 9. 2025

PRIPOMBE NA OSNUTEK PREDPISA: Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolje

Povezava do osnutka: <https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=18005&lang=si>

Št. evidence vladnega akta: 2025-2570-0038

Datum objave: 30. 7. 2025

Rok za sprejem mnenj in pripomb: 15. 9. 2025

PRIPOMBE NA OSNUTEK PREDPISA

Prebivalci Slovenije smo šokirani nad dejstvom, da po dveh letih, odkar je Ustavno sodišče prepoznalo način sprejemanja Uredbe, kakršnega je izvedlo Ministrstvo za okolje in prostor leta 2017 in 2018 kot neustaven, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (MOPE) javnosti ponovno na enako sporen način vsiljuje praktično enako nekakovosten, še bolj zdravju škodljiv predlog uredbe.

V zadnjih nekaj letih je bilo objavljenih več mednarodnih dokumentov s področja okoljskega hrupa, ki povzemajo rezultate širokih raziskav in ugotovljenih škodljivih učinkov okoljskega hrupa na zdravje ljudi, npr. Smernice na področju okoljskega hrupa, ki jih je izdala Svetovna zdravstvena organizacija leta 2018 (dostopne so na povezavi <https://www.who.int/europe/publications/i/item/9789289053563>), poročilo o že doslej uspešni uporabi teh smernic v različnih EU državah (seveda ne v Sloveniji!) iz leta 2023, to poročilo je dostopno na: <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/369233/WHO-EURO-2023-7658-47425-69687-eng.pdf?sequence=3> in letošnje poročilo Evropske agencije za okolje (EEA, dostopno na: <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/environmental-noise-in-europe-2025>), ob njem je posebej objavljen tudi povzetek za pripravljalce politik in predpisov (Summary for policy makers).

Z vidika vseh teh novih spoznanj, od številnih zdravstvenih posledic do znatnih ekonomskih, je povsem nesprejemljivo, da je MOPE pripravo uredbe poveril isti ekipi (Tone Kvasič in Tanja Bolte), ki je že pred leti dokazala, da nima niti ustreznih kompetenc niti pripravljenosti za izdelavo ustreznega, družbeno sprejemljivega predpisa s področja varovanja zdravja pred okoljskim hrupom. Tudi Komisija za preprečevanje korupcije je takrat prepoznala korupcijska tveganja v povezavi s tem predpisom.

Pripombe na Uredbo 2025

1. Tako kot leta 2017 tudi letošnji predlog Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolje (Uredba) ni obrazložen. Predlogu predpisa je sicer dodana t.i. Obrazložitev v uvodnem delu, vendar slednja služi le naštevanju in opisu vsebin v posameznih členih Uredbe, ne pa njihovi obrazložitvi, npr. zakaj je bila izbrana takšna rešitev (npr. za hrup letalskega prometa) itd. Prav tako ob predpisu niso predstavljene strokovne podlage, iz katerih bi bilo lahko razumljivo, od kot odločitve za predlagane rešitve. Ob predlogu tudi niso podane možne alternativne rešitve. Javnost pri pripravi predpisa ne more učinkovito in informirano sodelovati, če niso obrazložene posamezne rešitve in razlogi zanje ali pa priložene npr. že omenjene strokovne podlage, ki bi to pojasnjevale.
2. Nikjer v objavljenem predlogu niso navedeni razlogi, zakaj je potrebno sprejeti nov predpis (glede na Uredbo iz 2005), kar prav tako onemogoča učinkovito sodelovanje javnosti.
3. Uredba, ki naj bi bila v osnovi namenjena varovanju pred prekomernim obremenjevanjem z okoljskim hrupom niti v eni točki ne upošteva novih spoznanj o škodljivih posledicah tovrstnega obremenjevanja za zdravje ljudi. Svetovna zdravstvena organizacija na osnovi utemeljenih analiz in raziskav povsem nedvoumno predstavlja, katere so tiste vrednosti hrupa, pri katerih še ni posledic za zdravje in te vrednosti so drastično nižje, kot jih dovoljuje Uredba. To je tudi v nasprotju z načelom previdnosti (10. člen ZVO-2) in načelom preventive (9. člen ZVO-2).
4. Predlagane, izjemno visoke mejne vrednosti so določene popolnoma arbitrarno, brez pojasnila, zakaj, ter tako ne omogočajo učinkovitega sodelovanja javnosti.
5. Predlagane mejne vrednosti in izjeme, ki dopuščajo in legalizirajo povečevanje obremenjevanja, so s tem tudi v direktnem nasprotju z namenom in cilji ZVO-2 (4. člen).
6. Iz omejitev so arbitrarno in brez obrazložitve izvzete ceste z manj kot 1 milijonom vozil letnega prometa. Takšna definicija je povsem poljubna in nestrokovna, saj je cestni hrup eden najpogostejših virov hrupa, ki ga čutimo in doživljamo ter se ga z definicijo ne da kar »ukiniti«. Namesto, da bi tako kot v drugih EU državah MOPE pripravljalo ukrepe za zaščito prebivalcev, problem okoljskega hrupa rešuje tako, da pomembne vire hrupa kar zanika in hkrati dramatično zvišuje dovoljene obremenitve.
7. Gradbiščem je omogočena posebna obravnava, ne glede na siceršnje stopnje varstva pred hrupom in to brez časovne omejitve – zopet brez pojasnila ali utemeljitve, zakaj. Hrup iz gradbišč ogroža zdravje prav tako kot drugi viri hrupa, zato ni prav nobenega opravičila za drugačno obravnavo, razen koristi in dobičkov investorjev, seveda na račun javne zdravstvene blagajne.
8. Tako kot leta 2017 tudi letos pred javno objavo Uredbe ni bila narejena presoja vplivov na zdravje, tako da bi se javnost s posledicami predlaganih sprememb lahko celovito seznanila in imela možnost v postopku informirano sodelovati.

9. Z ignoriranjem določil o sodelovanju javnosti in ignoriranjem odločitev Ustavnega sodišča (US) pri pripravi predpisa MOPE povzroča velikanske družbene stroške. Zaradi nepredvidljivega pravnega okvira imajo velike neposredne stroške tudi investitorji. Nedopustno je, da MOPE ponavlja vse napake iz postopka leta 2017 in da postopek sprejemanja predpisa spet vodijo isti ljudje, ki so že dokazano (odločba US) leta 2017 postopek vodili nezakonito!

Predlagamo, da se obstoječi predlog predpisa umakne ter se bodisi uveljavi Uredbo iz leta 2005 ali pa se na strokoven in zakonit način pristopi k pripravi nove Uredbe tako, da:

- se pripravijo strokovne podlage, ki bodo upoštevale najnovejše smernice in spoznanja znanosti (WHO, EEA,..) o škodi, ki jo povzroča okoljski hrup ter o tem, katere so sprejemljive ravni hrupa,
- se pripravi študija o vplivu predlaganih rešitev na zdravje prebivalstva,
- se pripravijo alternativne rešitve,
- se na podlagi prej navedenih ugotovitev pripravi nov predlog, ki bo upošteval cilje ZVO-2 in mejne vrednosti določal na ravneh, ki ne bodo imele škodljivega vpliva na zdravje, za obstoječa preseganja pa predpisal načine in časovnice za njihovo zmanjšanje,
- se nov predlog ponovno predstavi javnosti, skupaj z vsemi prej naštetimi dokumenti in se omogoči široko razpravo z javno obravnavo, da lahko skupaj najdemo boljše rešitve.

MOJE OKOLJE - DRUŠTVO ZA ZDRAVO ŽIVLJENJSKO OKOLJE

Matična številka: 2705605000

Davčna številka: 93797257

MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

Datum: 14. 9. 2025

ZADEVA: Pripombe na javno objavljeno gradivo Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju z dne 30. 7. 2025 kot priloga vabila št. 007-140/2025 z dne 30. 7. 2025

Spoštovani!

Na spletni strani e-Demokracija je bilo dne 30. 7. 2025 objavljeno vabilo št. 007-140/2025 z dne 30. 7. 2025 k oddaji pripomb in predlogov na *predlog* Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, ki jih javnost lahko posreduje do 15. 9. 2025 na priloženem obrazcu na (e-) naslov Ministrstva za okolje, podnebje in energijo (MOPE). Nadalje sta bila na spletu pripeta dokumenta: obrazložitev s predpisom, poimenovanim *osnutek*, ter obrazec »*Preglednica podanih pripomb za Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju*« (vse v docx in pdf obliki).

V določenem roku na javno objavljeno gradivo podajamo naslednje pripombe:

1. Splošne pripombe

- Neutemeljen namen priprave uredbe

V 2. točki obrazložitve javno objavljenega gradiva kot razlog za pripravo Uredbe MOPE navaja, da se *Uredba pripravlja, ker je USRS ugotovilo, da je Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, Uradni list RS, št. 43/18, 59) v neskladju z ustavo, ker ni bilo zagotovljeno zadovoljivo sodelovanje javnosti in naložilo Vladi RS, da ugotovljeno neustavnost odpravi.*

Namen je neutemeljen in zavajajoč. Dne 6. 7. 2022 je Ustavno sodišče RS (USRS) z odločbo št. U-I-441/18-23 ugotovilo protiustavnost Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, Uradni list RS, št. 43/18, 59/19, v nadaljevanju Uredba 2018) in Vladi RS naložilo, da v roku enega leta to protiustavnost odpravi. MOPE je objavilo gradivo uredbe več kot dve leti po določenem roku za pripravo, v obrazložitvi namena priprave uredbe pa ni navedeno, da je rok za odpravo neustavnosti potekel 6. 7. 2023, niti ni brazloženo, zakaj je osnutek/predlog predpisa objavljen več kot dve leti po poteku roka za pripravo predpisa, t.j. dne 30. 7. 2025. Obrazložitev zamude roka je za javnost nujna, saj je Direktorat za okolje za časnik Delo že dne 23. 6. 2023 glede časovnice priprave uredbe izjavil, da »so trenutno v fazi analize predlogov glede spremembe uredbe, ki so bili podani v okviru javne obravnave že sprejete uredbe in jih bodo o nadaljnjih korakih presodili po zaključku analize«, nadalje je dne 4. 1. 2024 MOPE v dokumentu št. 35411-1/2024-2 z dne 4. 1. 2024 navedlo, da »nameravajo predlog sprememb uredbe vključiti v zakonodajni program dela vlade za leto 2024 in bo časovnica programa znana po uskladitvi programa dela.« Pričakovati bi bilo, da MOPE pripravlja obsežne študije, analize in strokovne podlage, kar je morda razlog za zamudo pri pripravi. Kljub temu je MOPE šele 31. 7. 2025 objavilo osnutek nove uredbe, ki pa je vsebinsko praktično identičen Uredbi 2018. Še bolj sporno pa je, da je gradivo objavljeno brez

študij, analiz in strokovnih podlag, MOPE pa javnosti ne pojasni, zakaj tega gradiva ni. Glede na prej navedeno bi lahko sklepali, da so MOPE oziroma njegove odgovorne osebe (iz gradiva izhaja, da sta to spet Tone Kvasič in Tanja Bolte) glede priprave tega pomembnega okoljskega predpisa ves čas zavajali medije in s tem javnost; in da je bila priprava kakršnegakoli novega predpisa, ki bi vključevala tudi obljubljene strokovne podlage, zgolj navidezna. Predpis namreč ostaja vsebinsko nespremenjen, torej še vedno neustaven. Dodanih je le nekaj »lepotnih« popravkov. Velja omeniti, da je komisija za preprečevanje korupcije že v letu 2018 ugotovila, da tedanje MOP pri pripravi predpisa, katerega vsebino nova uredba ohranja, ni poskrbelo za uravnoteženje javnega interesa, da je delovalo nezadostno in neustrezno in opozorila na korupcijska tveganja, ki jih nosi netransparentnost postopka sprejemanja (morebitni skriti vplivi lobistov) s kakršno se je postopka lotilo MOP¹.

V obrazložitvi javno objavljenega gradiva tudi ni navedeno, da je USRS Vladi RS naložilo, naj v postopku sprejemanja izvršilnega predpisa ponovno uredi področje mejnih vrednosti hrupa. Ustava RS v 2. členu določa načelo pravne države, v 3. členu načelo delitve oblasti, v 158. členu pa obvezno spoštovanje odločb Ustavnega sodišča. Vlada RS in MOPE sta s tem, ko sta šele tri leta po odločbi objavila identičen osnutek predpisa, ki je bil že spoznan za neustavnega, kršila obveznost dejanskega odpravljanja protiuustavnosti. Ustavno sodišče je res uredbo razglasilo za protiuustavno zaradi postopkovnih kršitev (izključitev javnosti), a je hkrati v odločbi jasno zapisalo, da mora Vlada RS pri pripravi nove uredbe upoštevati stališča izdane odločbe in zagotoviti vsebinsko sodelovanje javnosti. Poleg tega, da mora za javnost objaviti ustrezno pripravljeno gradivo, to pomeni tudi, da nova uredba tudi ne sme biti zgolj kopija stare – ker bi to pomenilo, da javnost (glede na že podane pripombe javnosti pri pripravi Uredbe 2018) še vedno nima realne možnosti vpliva in s tem učinkovitega sodelovanja. Opozarjamo, da je MOPE s tem, ko je v javno razgrnitev poslalo okoljski predpis brez strokovnih podlag, javnosti onemogočilo vsebinsko sodelovanje in jo prikrajšalo za nujno razpravo o mejnih vrednostih in priporočilih SZO. Ker tudi ni upoštevalo izida sodelovanja javnosti pri pripravi Uredbe 2018, je povzročilo, da protiuustavnost ostaja. Takšno ravnanje MOPE daje videz, da MOPE sploh ni v interesu učinkovita priprava predpisa (ustavna, zakonita in čimprejšnja), saj bo predpis, če bo sprejet, zagotovo predmet ponovne presoje najprej pred Upravnim sodiščem RS (nato USRS), zagotovo pa tudi pred Evropsko komisijo. Ker MOPE vsebine uredbe sploh ni spremenilo in utemeljilo s strokovnimi podlagami, v resnici sploh **ni izvršilo odločbe USRS**.

Tudi sicer je razlog za pripravo uredbe sporen. Če je bila Uredba 2018 ugotovljena kot neustavna in je MOPE objavilo nov osnutek uredbe, bi morale obrazložiti, katera uredba je veljala pred tem, ter ali se spreminja prejšnja Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, Uradni list RS, št. 105/05, 34/08, 109/09, 62/10 (Uredba 2005) v katerem delu in zakaj se npr. nižajo standardi obstoječih predpisov. Kot je opredeljeno v Resoluciji o normativni dejavnosti, načelo potrebnosti pravnega urejanja zahteva izvedbo poglobljene analize politike, iz katere izhajajo vprašanja, ki jih je treba urediti, opredelitev vzrokov za nastanek problemov, natančno določenih ciljev in načine urejanja. Vse to pa se mora izražati tudi v obrazloženem namenu spreminjanja pravnega predpisa. To načelo tako ni bilo upoštevano, saj iz objavljenega gradiva niso razvidni razlogi za morebitne

¹ Glej Mnenje Komisije za preprečevanje korupcije o postopku spreminjanja Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, št. 06215/1/2017-32 z dne 26. 3. 2018.

spremembe napram prej veljavni Uredbi 2005, čeprav gre lahko za bistvene spremembe z vidika urejanja gradbišč, varovanih prostorov, območij hrupa. Nadalje ni jasno zakaj in kako se je MOPE odločil, da objavljeno gradivo kritičnih vrednosti sploh več ne določa glede na Uredbo 2005. Ta okoljski predpis, ki je ključnega pomena za zdravje ljudi, bi moral biti pripravljen na način, da bi povprečen državljan, ki ga predpis zadeva, jasno razumel, kakšne so predlagane določbe (spremembe?!) in kakšne pravne posledice imajo zanj, kar iz javno objavljenega gradiva ne izhaja. Manjka tudi pojasnilo, kako je v javno objavljenem gradivu upoštevano načelo preventive, da se opredelijo in ohranijo mirna območja v strjenih naseljih kot to določa Direktiva 2002/49/ES; in kako je bil upoštevan cilj zmanjšanja emisij hrupa glavnih virov Direktive za izvajanje ukrepov Skupnosti; pri čemer med glavne vire hrupa sodijo zlasti hrup cestnih, železniških vozil, cestne in železniške infrastrukture, zračnih plovil.

- Nejasna pravna narava dokumenta

Nadalje je sporno, da iz navedenih javno objavljenih dokumentov, ki so priloga vabila št. 007-140/2025 z dne 30. 7. 2025, ni jasno, katere vrste dokumentov se objavlja - v vabilu je navedeno *predlog*, na pripetem dokumentu pa je navedeno *osnutek*, čeprav niti predlog niti osnutek ne izpolnjujeta zahtev iz 8.c ali 9.a člena Poslovnika Vlade RS. Skratka ni mogoče ugotoviti, ali gre za predlog, osnutek ali gradivo za javno obravnavo na spletni strani. Dosledna uporaba pojma osnutek, predlog ali gradivo namenjeno objavi na spletni strani je bistvena, saj Poslovnik Vlade RS predpisuje različne sestavine, ki jih mora vsebovati predlog podzakonskega predpisa ali gradivo, ki je namenjeno objavi na spletnih straneh, na podlagi katerih se vključi javnost k sodelovanju. Posledično je zato zamegljena tudi odgovornost uslužbencev MOPE (v gradivu navedena Tone Kvasič in Tanja Bolte) za pripravo in objavo tega za zdravje ljudi pomembnega predpisa, ki mora upoštevati tudi določbe Aarhuške konvencije za pripravo in sprejem predpisov, ki vplivajo na okolje.

- Odsotnost strokovnih podlag in jasne obrazložitve

Ker dokument, ki je objavljen, ne izpolnjuje nobenega izmed obveznosti iz prej navedenih členov Poslovnika Vlade RS oziroma še pomembneje – ne vsebuje vsebine, predpisane z 9.a členom Poslovnika Vlade RS, ki določa vsebino gradiva za objavo na spletni strani, med katero so tudi *obvezne strokovne podlage*, je presoja, ali je predpis v skladu z 72. členom Ustave RS, nemogoča, saj v postopku niso bile preučene možne posledice za zdravje (kršitev 13. člen Protokola SEA). Ta presoja je še dodatno otežena, ker formalna obrazložitev posameznih členov zgolj povzema besedilo členov, vsebine in namena pa ne pojasni. Posledično ni jasen niti namen priprave takšnega predpisa, ki bi lahko utemeljil skladnost le-tega z ustavnima pravicama do zdravega življenjskega okolja in s tem tudi pravice do mirnega uživanja doma. Zgolj povzetki členov in *odsotnost jasne obrazložitve* pomenita, da javnosti niso podane jasne in dostopne utemeljitve posameznih odločitev pripravljavca okoljskega predpisa. Ni navedeno, na čem določene mejne vrednosti temeljijo (študije, analize) in kakšne so posledice za okolje in zdravje ljudi, niti ne kako škodljivi so vplivi na zdravje ljudi in če oz. kako jih predlagan dokument spreminja (povečuje, manjša).

Objavljeno gradivo ne daje nobenih pojasnil, kako so (oziroma zakaj niso) upoštevana priporočila Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) in Evropske agencije za okolje (EAO). Iz javnih objav² je namreč razvidno, da so priporočila SZO izdelana na podlagi analiz in strokovnih študij, zato ni jasno, zakaj gradivo vsebuje mejne vrednosti, ki odstopajo od novih spoznanj o škodljivih posledicah obremenjevanja ljudi s hrupom oz. priporočil SZO, EAO. SZO na osnovi utemeljenih analiz in raziskav povsem nedvoumno predstavlja, katere so tiste vrednosti hrupa, pri katerih so tveganja za zdravje še zanemarljiva. Predstavljene vrednosti so drastično nižje, kot jih dovoljuje javno objavljeno gradivo. To je tudi v nasprotju z načelom previdnosti (10. člen ZVO-2) in načelom preventive (9. člen ZVO-2). MOPE ne predstavi nobene strokovne študije ali analize, ki bi utemeljila pripravljeno vsebino javno objavljenega gradiva, ampak arbitrarno brez vsakršne utemeljitve in brez pojasnil določi nesprejemljivo visoke mejne vrednosti; dodatno pa odpira prostor še izjemam, ki jim dopušča in legalizira povečevanje obremenjevanja, kar je v očitnem nasprotju z namenom in cilji ZVO-2 (4. člen). Posledično morajo prizadeti posamezniki v konkretnih upravnih postopkih sami prevzeti visok strošek dragih strokovnih mnenj, da bi dokazali tisto, kar bi moralo biti predmet strokovne presoje že na ravni priprave predpisa. To povzroča:

- nepravilno prerazporeditev bremena dokazovanja na posameznika (namesto na državo),
- kršitev pravice do zdravega življenjskega okolja in zdravja ter načela previdnosti čl. 191(2) PDEU),
- kršitev obveznosti glede informiranja in vključevanja javnosti (Direktiva 2002/49/EC/Aarhuška konvencija),
- tveganje za nezakonitost predpisa in nezaščitenost upravnih postopkov
- poseg v načelo delitve dokaznega bremena in sorazmernosti, saj je pri okoljskih vplivih običajno, da pripravo strokovnih podlag zagotovi ali naroči nosilec projekta ali država; sistem pa ne sme postavljati nerazumnih finančnih ovir za dostop do pravice in varstva.

Takšna praksa je v nasprotju z načeli sorazmernosti, enakega dostopa do pravic ter učinkovitosti pravnega varstva in bistveno zmanjšuje možnost, da bi posamezniki uspešno branili svoje pravice brez nesorazmernega finančnega bremena.

- Ponovno navidezno sodelovanje javnosti:

Naj izpostavimo, da smo s strani MOPE na podlagi zahteve za dostop do informacij javnega značaja pridobili 47 dokumentov pripomb, ki so bile podane na pripravo Uredbe 2018, pri čemer je bilo že takrat največ pripomb podanih glede *spornih ureditev mejnih vrednosti in raznih izjem glede določanja virov hrupa, gradbišč, ekonomske upravičenosti* itd.. Pri pripravi Uredbe 2018 izid udeležbe javnosti ni bil upoštevan, kar krši 8. člen Aarhuške konvencije in krepi videz, da uradniki MOPE nekritično zastopajo zasebna neposredna stališča najvplivnejših interesnih skupin

² Dostopne so na povezavi <https://www.who.int/europe/publications/item/9789289053563>), poročilo o že doslej uspešni uporabi teh smernic v različnih EU državah (seveda ne v Sloveniji!) iz leta 2023, to poročilo je dostopno na: <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/369233/WHO-EURO-2023-7658-47425-69687-eng.pdf?sequence=3> in letošnje poročilo Evropske agencije za okolje (EEA, dostopno na: <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/environmental-noise-in-europe-2025>), ob njem je posebej objavljen tudi povzetek za pripravljalce politik in predpisov (Summary for policy makers).

in posameznikov in brez vsakršne skrbnosti in premišljenosti pri pripravi predpisa, ki tako močno vpliva na pravico do zdravega življenjskega okolja. Na ta tveganja je opozorila že KPK leta 2018.

Formalno sodelovanje javnosti brez možnosti vpliva na vsebino, ki pa mora biti strokovno podprta, ne zadošča. Z žalostjo ugotavljamo, da je sodelovanje javnosti pri pripravi predpisa, ki je ključnega pomena za zagotavljanje zdravega življenjskega okolja prebivalcev Slovenije, ponovno zgolj navidezno.

2. Pripombe k posameznim ureditvam:

- K 2. in 3. členu:

Drugi in tretji člen arbitrarno in v nasprotju z ZVO-2 in Direktivo 2002/49/ES opredeljujeta vire hrupa in jih taksativno naštevata ter povsem brez obrazložitve in omejitve glede na Uredbo 2005 določata izjeme (npr. za ladje, gradbišča, za katera ni potrebna presoja vplivov na okolje). Med viri hrupa pa sploh niso zajete toplotne črpalke in prezračevalne naprave pri stanovanjskih stavbah, ki prav tako povzročajo hrup, na kar že nekaj časa opozarja tudi Varuh človekovih pravic³.

Iz omejitev so arbitrarno in brez obrazložitve izvzete ceste z manj kot 1 MIO vozil letnega prometa. Takšna definicija je povsem poljubna in nestrokovna, saj je cestni hrup eden najpogostejših virov hrupa, ki ga čutimo in doživljamo in ga ni mogoče preprosto »odpraviti« z definicijo. Določanje letnega pretoka kot merilo za opredeljevanje ali cesta je vir hrupa je potrebno črtati. Zakaj bi bil vir hrupa omejen s številom vozil? Glede postavljene meje: vsaka cesta je vir hrupa, uredba pa izloča kot vir hrupa vse ceste katerih dnevno število vozil ne preseže števila 2739, kar kot vir hrupa izloči večji del cest. V kolikšni meri posamezna cesta povzroča hrup je odvisno tudi od njene lokacije, vrste vozil, ki jo uporabljajo, kakovosti vozišča, načina, kako so bili zgrajeni sestavni deli ceste in še česa.

Določeni so novi kazalci hrupa, hkrati pa je črtana povezava na Prilogo 1, kjer so kazalci definirani na nivoju koledarskega leta. Posledično je v predlagani Uredbi (2025) izpuščena definicija kazalcev hrupa na letni ravni. Po 6. členu, 3. odstavku, naj bi se hrup gradbišč, mednarodnih letališč in linijskih virov hrupa ocenjeval zgolj na podlagi dolgoročnih povprečnih ravni hrupa za vsa ocenjevalna obdobja v letu. Takšen pristop predstavlja bistveno pomanjkljivost, saj zamegli dejanske najvišje obremenitve, zmanjša transparentnost ocenjevanja in posledično ogroža ustrezno varovanje zdravja prebivalcev, ki so izpostavljeni hrupu. Pri tem rešitev ni obrazložena niti utemeljena z razlogi, ki bi takšno rešitev opravičevali (s strokovno analizo, ki bi jasno pokazala potrebo po spremembi ureditve v tem delu napram prejšnji Uredbi 2005).

- K 4. členu:

Določba je nepregledna in zavajajoča, ker dopušča dvojno uvrščanje stanovanjskih območij: enkrat v strožji II. režim, drugič v blažji III. režim. V praksi to občinam daje široko diskrecijo – če želijo omogočiti več posegov, hrupnejše dejavnosti ali manj stroge ukrepe, lahko določeno

³ Glej poročilo VČP na: <https://www.varuh-rs.si/obravnavane-pobude/primer/nespostovanje-pravne-drzave-in-nerazumno-zavracanje-pomoci-drugoga-resorja-botrujeta-zastoji-pri-nov/>.

območje interpretirajo kot III. SVPH čeprav gre dejansko za strnjeno stanovanjsko sosesko. To je problematično z vidika pravne varnosti in varstva zdravja prebivalcev, ker bi morala biti stanovanjska območja vedno v II. SVPH. Poleg tega je v nasprotju z Direktivo 2002/49/ES, ki določa, da so stanovanjska območja med občutljivimi receptorji in zato morajo uživati najvišjo stopnjo zaščite.

Pas 1000 m okoli IV. območij se po predlogu lahko zmanjša ali odpravi, če so izvedeni ukrepi ali naravne ovire. To pomeni, da lahko stanovanjska območja pridejo neposredno v stik s IV. območji (industrija, prometna infrastruktura) brez varovalnega sloja, kar je v nasprotju z načelom preventive in z namenom Direktive 2002/49/ES (varstvo prebivalcev pred hrupom v viru in ne šele naknadno, direktiva zahteva jasne in zavezujoče norme, ne pa možnosti arbitrarnega razlikovanja).

Z omogočanjem uvrstitve stanovanjskih območij v III. SVPH Slovenija omogoča znižanje varstva za stanovanjska območja in zmanjšuje raven varstva zdravja, saj zdravje prebivalcev podreja interesom lažjega umeščanja industrije in prometa, s tem pa ne zagotavlja polnega učinka Direktive 2002/49/ES, Listine EU in PDEU.

Zato zahtevamo, da se stanovanjska območja (S: SS, SB, SK in SP) uvrstijo le v II. SVPH, občine in država pa bodo morale stanje hrupa v stanovanjskih naseljih, ki so jim že določile III. SVPH počasi približevati novim SVPH za II. Enako velja za določanje varovalnega pasu iz 3. odstavka, ki naj bo **obvezen** in se ne sme zmanjšati pod minimalno širino (1000 m), razen če je dokazano, da hrup na meji ne presega vrednosti za II. SVPH.

- K 6. členu:

V obrazložitvi ni nikjer pojasnjeno niti niso priložene strokovne podlage, iz katerih bi bilo razvidno, zakaj se hrup gradbišč, hrup mednarodnih letališč in linijskih virov hrupa (ceste, železnice) ocenjuje z uporabo kazalcev hrupa L_{dan} , $L_{večer}$, $L_{noč}$ in L_{dvn} in zakaj se ti ocenjujejo na letnem povprečju. Glede na to, da predlog določa, da se hrup industrije presoja na podlagi največjih dnevnih obremenitev, naj se to določi tudi za linijske vire hrupa. Promet namreč ne poteka enakomerno (izraziti visoki odkloni so ob praznikih, v turistični sezoni ali ob cestnih zaporah), MOPE pa ne pojasni, zakaj se cestni in železniški hrup ne vrednotita glede na dan v letu z najvišjim PLDP (povprečnim letnim dnevnim prometom).

- K 9. členu:

- 2., 3. in 4. odstavek 9. člena Uredbe so v nasprotju s 1. odstavkom 9. člena.

V 1. odstavku 9. člena uredba določa, kdaj je celotna obremenitev okolja s hrupom čezmerna, v nadaljnjih odstavkih pa dopušča odstopanja od 1. odstavka in hkrati vpeljuje možnost arbitrarnega odločanja v katerih primerih se lahko upoštevajo tabele 1, 2, 3 in 4. Tabele imajo različne mejne vrednosti $L_{noč}$ in L_{dvn} , kot tudi $L_{večer}$ in L_{dan} , zato opredeljevanje istih virov hrupa v različnih odstavkih omogoča arbitrarno odločanje državnih organov in vpeljuje nejasnosti kateri odstavek bo veljal za določen vir hrupa. Tako zapisani odstavki so dvoumni in arbitrarni, saj obratovanje linijskega vira hrupa ali več njih uvrščajo v kar štiri različne preglednice.

Glede na prvi odstavek se lahko šteje da je celotna obremenitev okolja s hrupom čezmerna, če linijski vir hrupa na kateremkoli mestu ocenjevanja presega mejno vrednost v preglednici 1. Upoštevajoč drugi odstavek je čezmerna obremenitev okolja s hrupom dosežena pri enem ali več linijskih virov hrupa ali linijskega vira hrupa upoštevajoč preglednico 2. Tretji odstavek določa enega ali več linijskih virov hrupa ali linijskega vira hrupa ter dodaja še obratovanje naprav, industrijskih kompleksov, obrate, ter se sklicuje na preglednico št. 4. Upoštevajoč četrti odstavek, se šteje, da je celotna obremenitev okolja s hrupom čezmerna, če je hrup posledica obratovanja linijskega vira, upoštevajoč preglednico št. 3.

Tako opredeljevanje vnaša zmedo in dopušča malverzacije tako pri načrtovalcih, kot tudi pri kasnejših kršiteljih uredbe. Če je MOPE ocenil, da potrebujemo kar 6 preglednic z različnimi mejnimi vrednostmi kazalcev hrupa, potem naj le-te uporabi na nedvoumen način, da bo jasno in enostavno pregledno, za kateri vir hrupa se uporablja katera razpredelnica, ne pa da je dopuščeno, da se za določen vir hrupa, v tem primeru linijske (ceste, železnice), lahko uporabljajo kar 4 različne tabele!

- 8. odstavek 9. člena:

Odstavki od 1 do 7 se ne upoštevajo, saj 8. odstavek 9. člena Uredbe daje odpustek vsem kršiteljem uredbe. Osmi odstavek 9. člena Uredbe omogoča, da obremenitev s hrupom ni čezmerna, če odgovorni za vir hrupa zgolj in samo načrtuje uvesti pasivne ukrepe protihrupne zaščite, in še to če bodo ekonomsko upravičeni. Hkrati legalizira vse kršitve mejnih vrednosti hrupa obstoječim objektom, pri gradnji katerih bi obremenitev zaradi vira hrupa morala biti upoštevana ali izvedba ukrepov zaradi slabega gradbenega stanja obstoječih objektov ni mogoča. Takšna ureditev je nestrokovna, neutemeljena, krivična in neustavna, saj odpustek kršiteljem uredbe poda že v sami uredbi. Vse prizadete zaradi hrupa 8. odstavek 9. člena Uredbe postavlja v podrejen položaj napram upraviteljem cest, sedanjim in prihodnjim načrtovalcem in jemlje možnost uveljavljanja odškodnine ali znižanja nivoja hrupa s tožbo (s tem da je dokazovanje prekomernega vira hrupa za linijske objekte praktično nemogoče). Četudi bi se z meritvami dokazalo, da je obremenitev okolja s hrupom čezmerna, Uredba že vnaprej določa, da čezmernost ne obstaja, že če se pasivni ukrepi protihrupne zaščite zgolj načrtujejo. Prav tako ne glede na meritve čezmernost ne obstaja, če so obstoječi varovani prostori že zvočno izolirani v skladu s spornim predpisom, ki ureja zaščito pred hrupom v stavbah (zadnji je bil neustaven, veljavnega pa nimamo že od leta 2018) in končno, čezmernost ne obstaja niti če bi ukrepi morali biti že izvedeni, pa zaradi slabega gradbenega stanja njihova izvedba ni mogoča ali bi pa lahko ogrozila statično stabilnost stavbe z varovanimi prostori. Še večji absurd je, da Uredba v nadaljevanju v 10. odstavku vnaprej določa tudi, da ukrepe, ki so šele načrtovani in ki so opredeljeni v točkah od 1 do 4, določi ocena obremenjenosti okolja s hrupom. Ta ista ocena hkrati dokazuje izpolnjevanje zahtev iz prve do četrte točke osmega odstavka 9. člena. V praksi to pomeni, da bo lahko uvrščanje novih linijskih virov hrupa zakonsko dopuščena kršitev zgolj z navedbo načrtovanih ukrepov za znižanje nivoja hrupa v okolju, brez jamstva, da bodo ti ukrepi kadarkoli izvedeni.

- 9. odstavek 9. člena:

Ponovitev teksta iz 8. odstavka 9. člena Uredbe, le da v tem dajejo odpustek že izvedenim ukrepom in prelagajo odgovornost za pomanjkanje izvedbe ukrepov za znižanje hrupa v okolju na lastnike

varovanih prostorov, če slednji odklonijo ali ne omogočijo izvedbe ukrepov oz. če so varovani prostori nenaseljeni. V povezavi z 2. točko 11. odstavka je lastnikom varovanih stanovanj dana možnost, da podajo izjavo, da odklanjajo izvedbo protihrupnih ukrepov, investitorju pa je omogočeno, da priloži zgolj lastno izjavo, da izjave lastnikov ni mogel pridobiti. Takšno izjavo pridobi brez kakršnegakoli dokaznega bremena na strani investitorja. Dovolj bo torej, da investitor poda izjavo, da ni uspel pridobiti izjave lastnikov, da ne dopuščajo izvedbe protihrupnih ukrepov in investitorju ne bo potrebno izvesti nikakršnih ukrepov. Tretja točka 11. odstavka 9. člena omogoča, da izvedenec gradbene stroke poda izjavo, da izvedba protihrupnih ukrepov ni mogoča oziroma bi ogrozila statično stabilnost stavbe z varovanimi prostori. S tem Uredba ponovno daje preveliko moč investitorju in načrtovalcem oz. izvajalcem ocen obremenjenosti okolja s hrupom. Zakaj bi v oceni obremenjenosti okolja s hrupom sploh predlagali protihrupne ukrepe, ki jih ni mogoče izvesti in/ali bi povzročili statično nestabilnost objektov z varovanimi prostori?

Uredba dopušča večje število »dvojnih« varovalk za investitorje, medtem, ko osebam, ki trpijo posledice prekomernega hrupa ne nudi nobene zaščite. SZO je za Evropo pripravila smernice glede obremenjevanja okolja s hrupom⁴. Smernice za mejne (to pomeni najvišje!) vrednosti obremenjevanja okolja s hrupom so L_{dvn} 53 decibelov, $L_{noč}$ 45 decibelov za ceste; in L_{dvn} 54 decibelov, $L_{noč}$ 44 decibelov za železniške proge. Višje vrednosti povzročajo škodljive učinke na zdravje. Uredba, ki naj bi ščitila slovensko javnost, nikakor ne sledi smernicam SZO-ja za Evropo, saj v tabelah omogoča bistveno višje vrednosti obremenjevanja s hrupom. Te vrednosti morajo biti nižje.

- 11. odstavek 9. člena Uredbe:

Potrebno je črtati 1. točko 11. odstavka 9. člena Uredbe. Dokazovanje, da bodo izvedbeni protihrupni ukrepi dovolj, da se ne preseže že tako visoke mejne vrednosti obremenjevanja okolja s hrupom, še posebno v varovanih prostorih, mora temeljiti na empiričnih testih, ne zgolj na teoretičnem zapisu projektanta na ravni projekta. Dokazno breme preseganja mejnih vrednosti obremenjevanja okolja s hrupom bodo nosili posamezniki, ki bodo morali najprej z dolgotrajnimi sodnimi postopki dokazati neustavnost sedaj predlaganega teksta Uredbe, po tem pa zaradi »nesorazmernih stroškov«, ne bodo mogli več doseči povrnitve v prvotno stanje, kar je sodna praksa v preteklosti že večkrat pokazala.

Drugo točko 11. odstavka 9. člena je potrebno črtati v celoti. V praksi investitorjem sploh ne bo potrebno izvesti nobenih protihrupnih ukrepov, saj Uredba na podlagi 2. točke 11. odstavka 9. člena določa, da vir hrupa ni čezmeren, če investitor zgolj predloži izjavo, da pisnih izjav o odklanjanju izvedbe ukrepov s strani lastnikov varovanih prostorov ni mogel pridobiti. Pri tem Uredba ne narekuje nobenega dokaznega bremena investitorju pri tej »Izjavi«. Točka je skrajno pristranska v korist investitorjev, saj jim daje prekomerno moč, ki jo investitor povsem legalno zlahka zlorabi bodisi za opustitev ukrepov ali pa za izsiljevanje lastnikov varovanih prostorov za izvedbo cenejših ukrepov, četudi bi ti bili neustrezni.

Tretjo točko 11. odstavka 9. člena Uredbe je potrebno črtati. Izjava zgolj enega izvedenca gradbene stroke glede gradbenega stanja stavbe z varovanimi prostori na podlagi 3. točke 11. odstavka 9. člena Uredbe ne sme zadoščati za opustitev izvedbe protihrupnih ukrepov s strani investitorja. Če

⁴ <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/343936/WHO-EURO-2018-3287-43046-60243-eng.pdf?sequence=2>.

se točka ohrani, mora investitor predložiti najmanj 3 mnenja neodvisnih in nepovezanih izvedencev gradbene stroke.

- 12. odstavek 9. člena Uredbe

Ta odstavek je potrebno črtati v celoti. Nobeno gradbišče, že na podlagi Uredbe ne bo moglo preseči mejnih vrednosti kazalcev hrupa za celotno obremenitev okolja s hrupom, če bodo v oceni obremenjenosti okolja s hrupom vsaj načrtovani ukrepi pasivne protihrupne zaščite. Ukrepov pasivne protihrupne zaščite pa v praksi investitorjem sploh ne bo potrebno izvesti, saj Uredba na podlagi 2. točke 11. odstavka 9. člena določa, da vir hrupa ni čezmeren, če investitor predloži izjavo, da pisnih izjav lastnikov o odklanjanju oz. onemogočanju izvedbe ukrepov, ni mogel pridobiti. Uredba s tem daje neomejeno moč investitorju in ga odvezuje kakršnekoli obveznosti, da izvede ukrepe načrtovane z oceno obremenjenosti okolja s hrupom. Enak učinek bi imela izjava zgolj enega izvedenca gradbene stroke glede gradbenega stanja stavbe z varovanimi prostori na podlagi 3. točke 11. odstavka 9. člena Uredbe, s katero bi bil investitor oproščen izvedbe protihrupnih ukrepov. Največji odpustek pa predstavlja 1. točka 11. odstavka 9. člena Uredbe, saj bo le s teoretičnim zapisom v elaboratu na ravni projekta »dokazano«, da vir hrupa ne presega ravni, določene s predpisom, ki ureja zaščito pred hrupom v stavbah. Takšen »trumpizem« je nedopusten in neustaven, saj dopušča možnost posameznikom, da vnaprej določajo kdaj raven hrupa ne more biti presežena, čeprav bi meritve na lokaciji dokazale nasprotno. Manjka tudi varovalka za oškodovance zaradi prekomerne obremenjenosti s hrupom, saj Uredba nikjer ne omenja, da lahko dejanske empirične meritve hrupa nasprotujejo teoretičnim zapisom investitorjev, projektantov ali izvedencev gradbene stroke. Posledično tudi ne določa, da bi bil investitor v takšnem primeru v doglednem roku zavezan k izvedbi protihrupnih zaščite, kar bi bilo edino smiselno. Zapis je avtorski, nesmislen in neustaven.

Predpis dejansko premešča odgovornost za zmanjšanje hrupa z države na posameznike, ki morajo trpeti hrup, čeprav v »zvočno izoliranem« prostoru – kar ni skladno z načelom visokega varstva zdravja in z obveznostjo preprečevanja škodljivih vplivov. Določbe so neusklajene z okoljskim pravom EU, ker:

- omogočajo legalizacijo čezmernih obremenitev s hrupom,
- zmanjšujejo raven varstva na pasivno zaščito stavb, namesto da bi zmanjševale hrup pri viru (tudi sicer urejanje hrupa znotraj stavb pokriva gradbena zakonodaja, ni pa to naloga ZVO-2 in na njegovi podlagi pripravljene uredbe o hrupu, saj ti predpisi varujejo (zunanje bivanjsko) okolje, ne pa ljudi znotraj stavb),
- nasprotujejo ciljem Direktive 2002/49/ES in členu 191 PDEU,
- so v nasprotju s sodno prakso EU in ESČP o varstvu prebivalcev pred hrupom.

Npr. iz določenih mejnih vrednosti Priloge 1 izhaja -npr. III. območje: linijski vir $L_{dvn} = 69$ dB, industrija $L_{dvn} = 58$ dB - razlika 11 dB (!), da prebivalci ob cestah in železnicah sistematično, brez kakršnekoli obrazložitve, dobijo nižje varstvo zdravja, čeprav SZO posebej opozarja, da so linijski viri (promet) največji vir kronične izpostavljenosti hrupu v EU. Prav tako so mejne vrednosti za gradbišča previsoke in nezdružive, še posebej ponoči. Gradbišča so res začasni viri, kar pa ne upravičuje toleriranja kroničnih preseganj ponoči. Začasnost gradbišč bi morala biti utemeljena z

roki, lokacijo in ustreznimi ukrepi – ne pa z zvišanimi mejnimi vrednostmi. Države, ki za gradbišča brez posebnega postopka dovoljujejo preseganje siceršnjih mejnih vrednosti to močno omejijo - časovno in drugače. Ni izkazano, da bi hrup gradbišč zdravje ogrožal manj kot kak drug vir.

Torej so brez ustreznih strokovnih podlag za čezmerno obremenitev hrupa določene izjeme, ki glede na ustavno načelo sorazmernosti predstavljajo neustaven poseg v pravico do zdravega življenjskega okolja, lastninsko pravico in pravico do mirnega uživanja doma⁵.

- K 10. členu:

Črtati je potrebno 3. odstavek 10. člena Uredbe, saj ponovno omogoča povečanje celotne obremenitve okolja s hrupom, če je nov vir hrupa linijski (ceste, železnice), in v kolikor v povezavi z določbami 2., 3., 7., 8. ali 9. odstavka 9. člena povečanje ni čezmerno. Kot že opisano zgoraj, Uredba določa, da obremenitev okolja s hrupom nikoli ne bo čezmerna, če bo v oceni obremenjenosti s hrupom za dodaten vir hrupa zapisano, da že samo z načrtovanjem (in nikoli izvedenimi) protihrupnih ukrepov hrup ne bo presežen. Zahvaljujoč točkam 11. odstavka 9. člena Uredbe investitorju linijskih virov hrupa nikoli ne bo potrebno izvesti protihrupne zaščite, saj bo zadoščala investitorjeva izjava, da izjave lastnikov o odklanjanju protihrupnih ukrepov ni mogel pridobiti.

- K 12. členu:

MOPE dovoljuje obstoječim linijskim virom hrupa, da obratujejo čezmerno, kar je nedopustno. Z določanjem SVPH na način, kot je določen v 4. členu se posledično sploh ne sledi postopnemu zmanjševanju hrupa za stanovanjska območja.

- K 13. členu:

V 2. odstavku 13. člena Uredbe je potrebno povečati plansko obdobje na 40 let. Povečanje planskega obdobja z 20 na 40 let ni zgolj tehnično vprašanje, temveč bistveno vpliva na učinkovitost in dolgoročno trajnost ukrepov varstva pred hrupom. Hrup ima kumulativne učinke na zdravje (srčno-žilne bolezni, motnje spanja, duševno zdravje), ki se kažejo šele po desetletjih izpostavljenosti. SZO v svojih priporočilih za okoljski hrup opozarja, da je treba mejne vrednosti določati z vidika **dolgotrajne izpostavljenosti** in da kratkoročni ukrepi niso ustrezni. Če se uporablja le 20-letno plansko obdobje, obstaja nevarnost, da se realne dolgoročne posledice (npr. rast prometa, urbanizacija) podcenijo, s čimer se podceni tudi zdravstvena škoda. 40-letno obdobje je skladno z življenjsko dobo protihrupnih ukrepov, z dolgoročnimi zdravstvenimi učinki hrupa, z načeli trajnostnega razvoja ter s primerljivimi strateškimi politikami EU. Daljše plansko obdobje zagotavlja boljšo zaščito zdravja ljudi, večjo pravno varnost in gospodarsko učinkovitost. Tudi poročila EAO⁶ (tudi teh MOPE ne vključijo v objavo gradiva!), poudarjajo, da so dolgoročne

⁵ Glej primer *Kapa and Others v. Poljska* (preusmeritev prometa / dolgotrajna motnja zaradi gradnje avtoceste, 14.10.2021), kjer je Sodišče EU je ugotovilo, da je trajna preusmeritev prometa in dolgotrajno ignoriranje pritožb državnih oblasti pomenilo poseg v pravico do spoštovanja doma (Art. 8). Pomembno je, ker priznava, da kontinuiteta hrupa, prometne obremenitve in državna pasivnost lahko dosežejo raven, ko gre za kršitev.

⁶ Najnovejše poročilo Evropske agencije za okolje z naslovom »Okoljski hrup v Evropi 2025« je bilo objavljeno 24. 6. 2025 na: <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/environmental-noise-in-europe-2025>.

MOJE OKOLJE - DRUŠTVO ZA ZDRAVO ŽIVLJENJSKO OKOLJE

Matična številka: 2705605000

Davčna številka: 93797257

izpostavljenosti hrupu (več deset let) z vidika zdravja zelo pomembne in da kratkoročni ukrepi ali ocene, ki pokrivajo le 10–20 let, pogosto ne zajamejo polnih učinkov.

- K 14. členu:

V 1. odstavku 14. člena Uredbe: Letni pretok je potrebno bistveno znižati, saj v nasprotnem iz obratovalnega prvega ocenjevanja virov hrupa izpadejo vsi linijski viri hrupa oz. ceste, kjer dnevno število vozil ne preseže 8219. Ni pa niti strokovnih podlag in pojasnil o tem, zakaj ceste oziroma železniške proge z manjšimi letnimi pretoki niso obravnavane kot viri hrupa in zakaj je obveznost obratovalnega monitoringa naložena zgolj upravljavcem cest z več kot 3 MIO vozili/leto oziroma železnic z več kot 30.000 vlaki/leto. Ni opredeljeno kdo je odgovoren za izvajanje obratovalnega monitoringa hrupa na cestah z letnim pretokom med 1 MIO in 3MIO vozil oziroma na železnicah z 10.000 do 30.000 vlaki letno. Manjka pojasnilo, kako je s to določbo zagotovljena pravica do zdravega življenjskega okolja iz 72. člena Ustave.

- Ostalo:

Manjka ureditev nizkofrekvenčnega hrupa, infrazvoka in hrupa, ki ga spremljajo vibracije, kar bi bilo nujno urediti, tudi če MOPE še nima raziskav, najmanj v skladu z upoštevanjem načela previdnosti. Tega področja v Sloveniji ne ureja noben okoljevarstveni predpis in je s tem Slovenija ena redkih držav v EU, ki to, za človekovo zdravje zelo nevarno valovanje, enostavno prezre.

3. Zahteve in predlogi

Z ignoriranjem določil o učinkovitem sodelovanju javnosti in ignoriranjem odločitev Ustavnega sodišča (US) pri pripravi predpisa MOPE naši državi povzroča velikanske stroške in škodo. Eno in drugo nosimo tako državljani, kot tudi investitorji. Neizpolnjevanje nalog iz odločbe Ustavnega sodišča RS št. U-I-441/18 in neupoštevanje strokovnih podlag ter priporočil SZO pomeni tudi kršitev načel preventive, celovitosti in sodelovanja pri varstvu okolja ter pravice do zdravega življenjskega okolja. Vse navedene ugotovitve, podane v teh pripombah, predstavljajo neskladje z načelom demokratične državne ureditve iz 1. člena Ustave in z načelom pravne države iz 2. člena Ustave, 6., 7. 8. člena Aarhuške konvencije, Direktive 2002/49/ES in še naprej nosijo ista korupcijska tveganja, na katera je že leta 2018 opozarjala KPK. Javno objavljeno gradivo je pripravljeno v nasprotju s Cilji in Izhodišči za pripravo predpisov ter tudi v nasprotju z naslednjimi načeli Resolucije o normativni dejavnosti: načelom potrebnosti pravnega urejanja, načelom samoomejevanja, načelom sorazmernosti, načelom odgovornosti, načelom določnosti in s tem tudi Smernicami te resolucije za sodelovanje s strokovno in drugimi zainteresiranimi javnostmi.

Zato v nadaljevanju podajamo naslednje zahteve in predloge:

1. Zahtevamo, da MOPE oziroma njegove odgovorne osebe nemudoma, za nadaljnjih 60 dni k objavljenemu gradivu z dne 30. 7. 2025 objavi vse analize, študije in strokovne podlage, zlasti z ustreznimi pojasnili glede na priporočila SZO (modeliranja, predpostavk, izračunov, študij o vplivu na zdravje, metodologij meritev ter vseh nadaljnjih dokumentov), na podlagi katerih je bil oblikovan predlog/osnutek predpisa. Objavljena dokumentacija naj vključuje vse študije, analize

strokovne podlage, ki so bile izdelane od leta 2018 dalje -tudi tiste, katerih izvedba je bila omenjena v javnih izjavah za medije. Te strokovne podlage morajo jasno utemeljiti meje, izjeme in druge vsebinske rešitve, vključene v objavljeno gradivo. Neseznanjenost s strokovnimi podlagami namreč javnosti onemogoča učinkovito sodelovanje v postopku. **Dopolnitev objave s strokovnimi podlagami in pojasnili bo omogočila, da MOPE izkaže in dokaže, da objava gradiva z dne 30. 7. 2025 ni bila rezultat nespoštovanja javnosti ali poskusa njenega zavajanja, temveč zakonitega in strokovno utemeljenega postopanja.** K objavi naj bodo predložena dokazila: vprašalniki, shema modeliranja hrupa, seznam uporabljenih podatkov o prometu, terminske predpostavke, SZO-mejniki ter **seznam uslužbencev MOPE in drugih pravnih in/ali fizičnih oseb, ki so sodelovale pri pripravi predpisa.**

2. Če zahtevane dokumentacije (analiz, študij in strokovnih podlag, ki opravičujejo objavljeno vsebino) ne boste nemudoma objavili skupaj z gradivom, bomo v imenu prizadetih posameznikov in organizacij pristopili k naslednjim korakom: (i) vložitev upravnih pritožb in zahtev za začasne odredbe, (ii) prijava Komisiji EU zaradi nezadostne implementacije in/ali kršitve Direktive 2002/49/ES in načel Aarhus, ter (iii) uveljavljanje odškodninskih zahtevkov v primerih, kjer bo mogoče dokazati škodo kot posledico nezakonitega postopanja.

3. Alternativno predlagamo, da se obstoječi predlog/osnutek predpisa umakne in se nemudoma pristopi k strokovni in zakoniti pripravi predpisa tako:

- da se pripravijo celovite strokovne podlage, ki bodo upoštevale najnovejše smernice in znanstvena spoznanja (SZO, EEA idr.) o vplivih okoljskega hrupa in določile sprejemljive ravni hrupa;
- da se izdela posebna študija o vplivu predlaganih rešitev na zdravje prebivalstva;
- da se oblikujejo alternativne rešitve in oceni njihova izvedljivost;
- da se na podlagi navedenih ugotovitev pripravi nov predlog, ki bo usklajen s cilji ZVO-2, določil mejne vrednosti na ravneh, ki ne bodo škodljivo vplivale na zdravje ljudi, ter za obstoječa preseganja predvidel načine in časovnice za njihovo zmanjšanje;
- da se nov predlog v ustreznem časovnem obdobju predstavi javnosti, skupaj z vsemi strokovnimi podlagami in analizami, ter se omogoči široka razprava z javno obravnavo.

Na ta način bomo skupaj iskali in našli boljše rešitve.

4. Hkrati opozarjamo, da se držite časovnice in postopka priprave Uredbe o hrupu, ki jo je Vlada RS navedla v odgovoru na poizvedbo Varuha človekovih pravic (dokument št. 07000-2/2024/13 z dne 4. 7. 2024) in sicer:

»Časovnica priprave uredbe je sledeča:

- *ministrstvo bo v treh mesecih od priprave Strokovnih podlag za spremembo zakonodaje s področja hrupa toplotnih črpalk pripravilo osnutek spremembe uredbe,*
- *v dveh mesecih od priprave osnutka spremembe uredbe bo izvedlo usklajevanja z deležniki,*
- *po izvedenem usklajevanju z deležniki bo izvedlo javno obravnavo uredbe v trajanju vsaj mesec dni,*

MOJE OKOLJE - DRUŠTVO ZA ZDRAVO ŽIVLJENJSKO OKOLJE

Matična številka: 2705605000

Davčna številka: 93797257

- *v dveh mesecih bo uskladilo uredbo glede na prejete pripombe,*
- *v naslednjih dveh mesecih bo izvedlo medresorsko obravnavo ter glede na morebitne spremembe ponovilo javno obravnavo predloga uredbe.»*

za Moje okolje

- Poslano na gp.mope@gov.si

Pripombe k predlogu Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju

Predlog uredbe je z vidika varstva narave in ohranjanja biotske raznovrstnosti izrazito pomanjkljiv. Dokument je pripravljen skoraj izključno s perspektive človekovega zdravja in bivalnega okolja, pri čemer so vplivi na živalske vrste in naravne habitate v celoti spregledani. Hrup pa je eden izmed ključnih dejavnikov, ki neposredno vpliva na vedenje, komunikacijo, prehranjevanje in razmnoževanje prostoživečih živali. Številne raziskave potrjujejo, da lahko tudi nizke ravni hrupa spremenijo selitvene poti, povzročijo opuščanje gnezdišč ali zmanjšajo uspešnost razmnoževanja. Dolgoročno to pomeni izgubo vrst in degradacijo habitatov, kar je v nasprotju z načelom preventive in obveznostjo države, da varuje naravno okolje.

Poleg tega uredba diskriminatorsko razvršča območja: naravni habitati in gozdovi, ki so ključni za ohranjanje biotske raznovrstnosti, so uvrščeni v najnižjo stopnjo varstva, medtem ko stanovanjska območja uživajo strožjo zaščito. Takšna ureditev ne odraža znanstvenih dognanj, hkrati pa nasprotuje evropskim in mednarodnim obveznostim Slovenije (npr. Bernska konvencija, Direktiva o habitatih in Direktiva o pticah). Če želi Slovenija zagotavljati učinkovito varstvo narave in izpolnjevati svoje obveznosti, mora biti uredba pripravljena tako, da hrup obravnava kot dejavnik, ki vpliva tudi na naravne procese, ne le na človeka.

Pri čemer velja izpostaviti, da tudi sicer niste predložili nikakršnih analiz vplivov na zdravje ljudi ali utemeljitve zakaj so mejne vrednosti postavljene pri predlaganih vrednostih ali pojasnili zakaj kritičnih vrednosti predlog Uredbe sploh ne opredeljuje. Jasno pa je, da pri tem niste upoštevali priporočil Svetovne zdravstvene organizacije. Mejne vrednosti hrupa ostajajo nad nivoji, ki jih priporoča WHO – dovoljena nočna raven npr. bistveno presega 40 dBA, kar povečuje tveganje za srčno-žilne bolezni in motnje spanja. Takšno stanje ni v skladu z ustavno zagotovljeno pravico do zdravega življenjskega okolja. Ker predlog Uredbe ohranja znatno višje mejne vrednosti od priporočenih brez ustrezne utemeljitve vpliva na človeka, kaj šele na živali, pričakujem, da se do tega jasno opredelite.

Komentarji k posameznim členom:

3. člen

Definicija »vira hrupa« ne zajema virov, ki so za naravo posebej problematični (npr. rekreativni hrup na prostem, zvočne naprave na prireditvah v naravi, sezonska raba motornih vozil v gozdovih). Prav tako se ne upoštevajo posebne značilnosti nizkofrekvenčnega hrupa (npr. vetrne elektrarne), ki dokazano vpliva na orientacijo in vedenje ptic ter netopirjev.

Predlagam, da se dopolni definicijo vira hrupa tako, da bo zajemala vse vire, ki lahko vplivajo na naravno okolje in prostoživeče živali, ter vključiti tudi vire, ki vključujejo posebne oblike hrupa (rekreativni, nizkofrekvenčni).

4. člen

Razvrstitev območij je diskriminatorna:

- stanovanjska območja uživajo višjo stopnjo varstva kot gozdovi in naravni habitati, čeprav znanstveni dokazi kažejo, da so živali pogosto bolj občutljive na hrup kot ljudje, pri čemer tudi stanovanjska območja ne uživajo iste stopnje varstva, nikjer pa ni pojasnjeno po kakšnih kriterijih so območja sploh razvrščena;
- gozdovi so uvrščeni celo v IV. stopnjo, kar pomeni najnižjo možno zaščito, čeprav tam potekajo ključni procesi (gnezdenje, prezimovanje, migracije);
- območja, kot so jame, obrežja, travniki ali mokrišča, sploh niso zajeta, čeprav predstavljajo kritične habitate za številne zavarovane vrste.

Takšna razvrstitev zanemarija načelo sorazmernosti in znanstveno utemeljene kriterije.

Predlagam, da se vsa naravna območja, kjer je prisotna večja biotska raznovrstnost razvrsti v višjo stopnjo varstva (najmanj II. stopnja), pri čemer je treba posebej zaščititi mirta območja, mokrišča, obalne pasove in jame. Prav tako je treba jasno opredeliti kriterije za določitev območij, ki uživajo različne stopnje varstva pred hrupom in zagotoviti enakovredno varstvo (II. stopnja) tudi vsem stanovanjskim objektom, ne glede na lokacijo.

5. člen

Mejne vrednosti so v celoti previsoke in niso prilagojene občutljivosti živalskih vrst. Za ptice in netopirje so lahko že ravni pod 40 dB vzrok za spremembe v prehranjevalnem vedenju in komunikaciji. Uredba ne razlikuje med območji, kjer je primarni cilj varovanje človekovega zdravja, in območji, kjer bi morala biti prioriteta ohranitev naravnih habitatov.

Določiti je potrebno strožje mejne vrednosti za območja z visoko naravovarstveno vrednostjo (npr. zavarovana območja, Natura 2000, gozdovi, mokrišča).

6. člen

Metodologija ocenjevanja hrupa ne upošteva vpliva na živali. Standardi ISO in metoda Cnossos-EU so osredotočeni na človeka kot merilo občutljivosti, ne pa na specifične frekvence, ki so ključne za živalske vrste. To pomeni, da hrup, ki resno moti ptice, dvoživke ali ribe, v sistemu ocenjevanja sploh ni zaznan.

Metodologijo je potrebno dopolniti na način, da zajema celoten frekvenčni razpon in vključuje kriterije občutljivosti prostoživečih živali; za zavarovana območja je treba oblikovati prilagojeno metodologijo.

11. člen

Gradbišča pogosto posegajo v naravna območja in ustvarjajo visoke ravni občasnega, a zelo invazivnega hrupa, ki prekinja gnezdenje in selitvene poti. Uredba pa ne določa omejitev hrupnih del v sezonsko občutljivih obdobjih (npr. gnezditve, drstenje).

Določiti je potrebno strožje omejitve za gradbišča v ali ob naravnih območjih: prepoved hrupnih del v gnezditvenih sezonah in v bližini kritičnih habitatov.

14. člen

Monitoring hrupa je usmerjen izključno v poselitvena območja, naravna območja pa so prezrta. To pomeni, da ni mogoče spremljati vpliva hrupa na vrste in habitate, kar je v nasprotju z obveznostmi iz ZVO-2 in EU direktiv o varstvu narave.

Razširiti je potrebno obveznost monitoringa na naravna območja in zavarovane habitate, pri čemer naj se upoštevajo sezonski in migracijski cikli živali.

Zaključek

Predlagana uredba z naravovarstvenega vidika ne zagotavlja niti osnovnega varstva pred hrupom. Namesto da bi okrepila zaščito občutljivih habitatov, jih pušča v najnižji stopnji varstva in s tem odpira pot trajnim okoljskim škodam. To je v nasprotju z načelom preventive, 72. členom Ustave RS, določbami ZVO-2 ter evropskimi direktivami o varstvu narave.

Predlagam, da se uredba dopolni na način, ki bo zagotovil višjo stopnjo zaščite naravnih območij, določil strožje mejne vrednosti za habitate, razširil definicijo virov hrupa, dopolnil metodologijo ocenjevanja, uvedel monitoring tudi v naravnem okolju ter v celoti upošteval priporočila WHO. Le tako bo mogoče zagotoviti skladnost z mednarodnimi obveznostmi in dolgoročno ohranitev biotske raznovrstnosti v Sloveniji.

Prosim za potrditev prejema pripomb ter obveščanje o sprejemu pripomb.

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
Langusova ulica 4
1000 Ljubljana
E-naslov: gp.mope@gov.si

PRIPOMBE NA OSNUTEK PREDPISA: Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolje

Povezava do osnutka: <https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=18005&lang=si>

Št. evidence vladnega akta: 2025-2570-0038

Datum objave: 30. 7. 2025

Rok za sprejem mnenj in pripomb: 15. 9. 2025

PRIPOMBE NA OSNUTEK PREDPISA

Prebivalci Slovenije smo šokirani nad dejstvom, da po treh letih, odkar je Ustavno sodišče prepoznalo način sprejemanja Uredbe, kakršnega je izvedlo Ministrstvo za okolje in prostor leta 2017 in 2018 kot neustaven, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (MOPE) javnosti ponovno na enako sporen način vsiljuje praktično enako nekakovosten, še bolj zdravju škodljiv predlog uredbe.

V zadnjih nekaj letih je bilo objavljenih več mednarodnih dokumentov s področja okoljskega hrupa, ki povzemajo rezultate širokih raziskav in ugotovljenih škodljivih učinkov okoljskega hrupa na zdravje ljudi, npr. Smernice na področju okoljskega hrupa, ki jih je izdala Svetovna zdravstvena organizacija leta 2018 (dostopne so na povezavi <https://www.who.int/europe/publications/i/item/9789289053563>), poročilo o že doslej uspešni uporabi teh smernic v različnih EU državah (**seveda ne v Sloveniji!**) iz leta 2023, to poročilo je dostopno na: <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/369233/WHO-EURO-2023-7658-47425-69687-eng.pdf?sequence=3> in letošnje poročilo Evropske agencije za okolje (EEA, dostopno na: <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/environmental-noise-in-europe-2025>), ob njem je posebej objavljen tudi povzetek za pripravljalce politik in predpisov (Summary for policymakers).

Z vidika vseh teh novih spoznanj, od številnih zdravstvenih posledic do znatnih ekonomskih, je povsem nesprejemljivo, da je MOPE pripravo uredbe poveril isti ekipi (Tone Kvasič in Tanja Bolte), ki je že pred leti dokazala, da nima niti ustreznih kompetenc niti pripravljenosti za izdelavo ustreznega, družbeno sprejemljivega predpisa s področja varovanja zdravja pred okoljskim hrupom. Tudi Komisija za preprečevanje korupcije je takrat prepoznala korupcijska tveganja v povezavi s tem predpisom.

Pripombe na Uredbo 2025

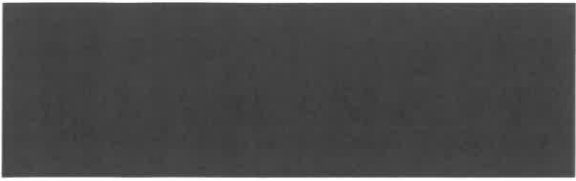
1. Tako kot leta 2017 tudi letošnji predlog Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolje (Uredba) ni obrazložen. Predlogu predpisa je sicer dodana t.i. Obrazložitev v uvodnem delu, vendar slednja služi le naštevanju in opisu vsebin v posameznih členih Uredbe, ne pa njihovi obrazložitvi, npr. zakaj je bila izbrana takšna rešitev (npr. za hrup letalskega prometa) itd. Prav tako ob predpisu niso predstavljene strokovne podlage, iz katerih bi bilo lahko razumljivo, od kot odločitve za predlagane rešitve. Ob predlogu tudi niso podane možne alternativne rešitve. Javnost pri pripravi predpisa ne more učinkovito in informirano sodelovati, če niso obrazložene posamezne rešitve in razlogi zanje ali pa priložene npr. že omenjene strokovne podlage, ki bi to pojasnjevale.
2. Nikjer v objavljenem predlogu niso navedeni razlogi, zakaj je potrebno sprejeti nov predpis (glede na Uredbo iz 2005), kar prav tako onemogoča učinkovito sodelovanje javnosti.
3. Uredba, ki naj bi bila v osnovi namenjena varovanju pred prekomernim obremenjevanjem z okoljskim hrupom niti v eni točki ne upošteva novih spoznanj o škodljivih posledicah tovrstnega obremenjevanja za zdravje ljudi. Svetovna zdravstvena organizacija na osnovi utemeljenih analiz in raziskav povsem nedvoumno predstavlja, katere so tiste vrednosti hrupa, pri katerih še ni posledic za zdravje in te vrednosti so drastično nižje, kot jih dovoljuje Uredba. To je tudi v nasprotju z načelom previdnosti (10. člen ZVO-2) in načelom preventive (9. člen ZVO-2).
4. Predlagane, izjemno visoke mejne vrednosti so določene popolnoma arbitrarno, brez pojasnila, zakaj, ter tako ne omogočajo učinkovitega sodelovanja javnosti.
5. Predlagane mejne vrednosti in izjeme, ki dopuščajo in legalizirajo povečevanje obremenjevanja, so s tem tudi v direktnem nasprotju z namenom in cilji ZVO-2 (4. člen).
6. Iz omejitev so arbitrarno in brez obrazložitve izvzete ceste z manj kot 1 milijonom vozil letnega prometa. Takšna definicija je povsem poljubna in nestrokovna, saj je cestni hrup eden najpogostejših virov hrupa, ki ga čutimo in doživljamo ter se ga z definicijo ne da kar »ukiniti«. Namesto, da bi tako kot v drugih EU državah MOPE pripravljalo ukrepe za zaščito prebivalcev, problem okoljskega hrupa rešuje tako, da pomembne vire hrupa kar zanika in hkrati dramatično zvišuje dovoljene obremenitve.
7. Gradbiščem je omogočena posebna obravnava, ne glede na siceršnje stopnje varstva pred hrupom in to brez časovne omejitve – zopet brez pojasnila ali utemeljitve, zakaj. Hrup iz gradbišč ogroža zdravje prav tako kot drugi viri hrupa, zato ni prav nobenega opravičila za drugačno obravnavo, razen koristi in dobičkov investorjev, seveda na račun javne zdravstvene blagajne.

8. Tako kot leta 2017 tudi letos pred javno objavo Uredbe ni bila narejena presoja vplivov na zdravje, tako da bi se javnost s posledicami predlaganih sprememb lahko celovito seznanila in imela možnost v postopku informirano sodelovati.
9. Z ignoriranjem določil o sodelovanju javnosti in ignoriranjem odločitev Ustavnega sodišča (US) pri pripravi predpisa MOPE povzroča velikanske družbene stroške. Zaradi nepredvidljivega pravnega okvira imajo velike neposredne stroške tudi investitorji. Nedopustno je, da MOPE ponavlja vse napake iz postopka leta 2017 in da postopek sprejemanja predpisa spet vodijo isti ljudje, ki so že dokazano (odločba US) leta 2017 postopek vodili nezakonito!

Predlagamo, da se obstoječi predlog predpisa umakne ter se bodisi uveljavi Uredbo iz leta 2005 ali pa se na strokoven in zakonit način pristopi k pripravi nove Uredbe tako, da:

- se pripravijo strokovne podlage, ki bodo upoštevale najnovejše smernice in spoznanja znanosti (WHO, EEA,..) o škodi, ki jo povzroča okoljski hrup ter o tem, katere so sprejemljive ravni hrupa,
- se pripravi študija o vplivu predlaganih rešitev na zdravje prebivalstva,
- se pripravijo alternativne rešitve,
- se na podlagi prej navedenih ugotovitev pripravi nov predlog, ki bo upošteval cilje ZVO-2 in mejne vrednosti določal na ravneh, ki ne bodo imele škodljivega vpliva na zdravje, za obstoječa preseganja pa predpisal načine in časovnice za njihovo zmanjšanje,
- se nov predlog ponovno predstavi javnosti, skupaj z vsemi prej naštetimi dokumenti in se omogoči široko razpravo z javno obravnavo, da lahko skupaj najdemo boljše rešitve.

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
Langusova ulica 4
1000 Ljubljana
E-naslov: gp.mope@gov.si

PRIPOMBE NA OSNUTEK PREDPISA: Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolje

Povezava do osnutka: <https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=18005&lang=si>

Št. evidence vladnega akta: 2025-2570-0038

Datum objave: 30. 7. 2025

Rok za sprejem mnenj in pripomb: 15. 9. 2025

PRIPOMBE NA OSNUTEK PREDPISA

Prebivalci Slovenije smo šokirani nad dejstvom, da po treh letih, odkar je Ustavno sodišče prepoznalo način sprejemanja Uredbe, kakršnega je izvedlo Ministrstvo za okolje in prostor leta 2017 in 2018 kot neustaven, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (MOPE) javnosti ponovno na enako sporen način vsiljuje praktično enako neakovosten, še bolj zdravju škodljiv predlog uredbe.

V zadnjih nekaj letih je bilo objavljenih več mednarodnih dokumentov s področja okoljskega hrupa, ki povzemajo rezultate širokih raziskav in ugotovljenih škodljivih učinkov okoljskega hrupa na zdravje ljudi, npr. Smernice na področju okoljskega hrupa, ki jih je izdala Svetovna zdravstvena organizacija leta 2018 (dostopne so na povezavi <https://www.who.int/europe/publications/i/item/9789289053563>), poročilo o že doslej uspešni uporabi teh smernic v različnih EU državah (**seveda ne v Sloveniji!**) iz leta 2023, to poročilo je dostopno na: <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/369233/WHO-EURO-2023-7658-47425-69687-eng.pdf?sequence=3> in letošnje poročilo Evropske agencije za okolje (EEA, dostopno na: <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/environmental-noise-in-europe-2025>), ob njem je posebej objavljen tudi povzetek za pripravljalce politik in predpisov (Summary for policy makers).

Z vidika vseh teh novih spoznanj, od številnih zdravstvenih posledic do znatnih ekonomskih, je povsem nesprejemljivo, da je MOPE pripravo uredbe poveril isti ekipi (Tone Kvasič in Tanja Bolte), ki je že pred leti dokazala, da nima niti ustreznih kompetenc niti pripravljenosti za izdelavo ustreznega, družbeno sprejemljivega predpisa s področja varovanja zdravja pred okoljskim hrupom. Tudi Komisija za preprečevanje korupcije je takrat prepoznala korupcijska tveganja v povezavi s tem predpisom.

Pripombe na Uredbo 2025

1. Tako kot leta 2017 tudi letošnji predlog Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolje (Uredba) ni obrazložen. Predlogu predpisa je sicer dodana t.i. Obrazložitev v uvodnem delu, vendar slednja služi le naštevanju in opisu vsebin v posameznih členih Uredbe, ne pa njihovi obrazložitvi, npr. zakaj je bila izbrana takšna rešitev (npr. za hrup letalskega prometa) itd. Prav tako ob predpisu niso predstavljene strokovne podlage za predlagane rešitve. Ob predlogu tudi niso podane možne alternativne rešitve. Javnost pri pripravi predpisa ne more učinkovito in informirano sodelovati, če niso obrazložene posamezne rešitve in razlogi zanje ali pa priložene npr. že omenjene strokovne podlage, ki bi to pojasnjevale.
2. Nikjer v objavljenem predlogu niso navedeni razlogi, zakaj je potrebno sprejeti nov predpis (glede na Uredbo iz 2005), kar prav tako onemogoča učinkovito sodelovanje javnosti.
3. Uredba, ki naj bi bila v osnovi namenjena varovanju pred prekomernim obremenjevanjem z okoljskim hrupom niti v eni točki ne upošteva novih spoznanj o škodljivih posledicah tovrstnega obremenjevanja za zdravje ljudi. Svetovna zdravstvena organizacija na osnovi utemeljenih analiz in raziskav povsem nedvoumno predstavlja, katere so tiste vrednosti hrupa, pri katerih še ni posledic za zdravje in te vrednosti so drastično nižje, kot jih dovoljuje Uredba. To je tudi v nasprotju z načelom previdnosti (10. člen ZVO-2) in načelom preventive (9. člen ZVO-2).
4. Predlagane, izjemno visoke mejne vrednosti so določene popolnoma arbitrarno, brez pojasnila, zakaj, ter tako ne omogočajo učinkovitega sodelovanja javnosti.
5. Predlagane mejne vrednosti in izjeme, ki dopuščajo in legalizirajo povečevanje obremenjevanja, so s tem tudi v direktnem nasprotju z namenom in cilji ZVO-2 (4. člen).
6. Iz omejitev so arbitrarno in brez obrazložitve izvzete ceste z manj kot 1 milijonom vozil letnega prometa. Takšna definicija je povsem poljubna in nestrokovna, saj je cestni hrup eden najpogostejših virov hrupa, ki ga čutimo in doživljamo ter se ga z definicijo ne da kar »ukiniti«. Namesto, da bi tako kot v drugih EU državah MOPE pripravljalo ukrepe za zaščito prebivalcev, problem okoljskega hrupa rešuje tako, da pomembne vire hrupa kar zanika in hkrati dramatično zvišuje dovoljene obremenitve.
7. Gradbiščem je omogočena posebna obravnava, ne glede na siceršnje stopnje varstva pred hrupom in to brez časovne omejitve – zopet brez pojasnila ali utemeljitve, zakaj. Hrup iz gradbišč ogroža zdravje prav tako kot drugi viri hrupa, zato ni prav nobenega opravičila za drugačno obravnavo, razen koristi in dobičkov investorjev, seveda na račun javne zdravstvene blagajne.
8. Tako kot leta 2017 tudi letos pred javno objavo Uredbe ni bila narejena presoja vplivov na zdravje, tako da bi se javnost s posledicami predlaganih sprememb lahko celovito seznanila in imela možnost v postopku informirano sodelovati.

9. Z ignoriranjem določil o sodelovanju javnosti in ignoriranjem odločitev Ustavnega sodišča (US) pri pripravi predpisa MOPE povzroča velikanske družbene stroške. Zaradi nepredvidljivega pravnega okvira imajo velike neposredne stroške tudi investitorji. Nedopustno je, da MOPE ponavlja vse napake iz postopka leta 2017 in da postopek sprejemanja predpisa spet vodijo isti ljudje, ki so že dokazano (odločba US) leta 2017 postopek vodili nezakonito!

Predlagamo, da se obstoječi predlog predpisa umakne ter se bodisi uveljavi Uredbo iz leta 2005 ali pa se na strokoven in zakonit način pristopi k pripravi nove Uredbe tako, da:

- se pripravijo strokovne podlage, ki bodo upoštevale najnovejše smernice in spoznanja znanosti (WHO, EEA,..) o škodi, ki jo povzroča okoljski hrup ter o tem, katere so sprejemljive ravni hrupa,
- se pripravi študija o vplivu predlaganih rešitev na zdravje prebivalstva,
- se pripravijo alternativne rešitve,
- se na podlagi prej navedenih ugotovitev pripravi nov predlog, ki bo upošteval cilje ZVO-2 in mejne vrednosti določal na ravneh, ki ne bodo imele škodljivega vpliva na zdravje, za obstoječa preseganja pa predpisal načine in časovnice za njihovo zmanjšanje,
- se nov predlog ponovno predstavi javnosti, skupaj z vsemi prej naštetimi dokumenti in se omogoči široko razpravo z javno obravnavo, da lahko skupaj najdemo boljše rešitve.

Ljubljana, 15. 9. 2025

